

ZALOŽBA HRAM V LJUBLJANI

KNJIŽNI PROGRAM ZA LETO 1936/37:

Založba Hram bo tudi v svojem petem poslovnem letu ostala zvesta svojim izdajateljskim načelom: iz bogate in pestre zakladnice svetovne književnosti nuditi svojim naročnikom ne samo zabavno, temveč tudi umetniško polnovredno in miselno tehtno berilo, dela trajne vrednosti, ki čitatelja vedré in ga bogaté hkrati. Dela, ki ne popisujejo nekega izmišljenega in zlaganega življenja, marveč rišejo z vso neizprosno življenje, kakor je bilo nekoč in kakor je danes. Taka knjiga je v današnji brezupni gospodarski stiski še najcenejša zabava, obenem pa mislečemu čitatelju najboljša svetovalka v kaotični zapletenosti in negotovosti naših dni. — Založba Hram smatra slednjič, da ne bi imela eksistenčne upravičenosti na slovenskem književnem trgu, če ne bi uvrstila v svoj program vsaj enega pomembnega izvirnega dela. Tako se je založba Hram za novo poslovno leto odločila za naslednji izbor:

I.

MIŠKO KRANJEC: ZALESJE SE PREBUJA

O velikem, res prodornem uspehu, ki ga je imel prvi Kranjčev roman »*Os življenja*«, prihaja isti avtor po tako kratkem presledku že z novim romanom. »*Zalesje se prebuja*« je roman prebujajočega se Prekmurja. Vsa problematika zadnjih petnajstih let pride do izraza v tem res zanimivem in aktualnem delu. V romanu nastopajo ljudje, kakor jih danes na naši slovenski pozornici preveč srečujemo. Avtor postavi v sredo plitkega sodobnega intelektualca, ki ga pa razmere vendar potiskajo na površje, da zavzame vedno višji položaj in da se končno postavi celo na čelo naroda, kar se pri nas v zadnjem desetletju nezdravih političnih razmer često dogaja. Kranjec opisuje pa tudi ljudi, ki vstajajo, ki bodo morda kedaj še kaj pomenili, predvsem pa je opisal zmedo zadnjih let, plitkost po provincijskih mestih, hkratu pa se dotakne življenja po vaseh, prebujenja teh vasi. Zalesje je ravninska vas, ki se je v prvih letih po vojni pričela prebujati. Prvi študentje odhajajo na Slovensko študirat, dočim ostaja starejši rod začasno še v madžarskih šolah. Odhajajo pa tudi preprosti ljudje v svet in se vračajo. A vsi ti študentje in delavci prinašajo s seboj nove misli in nov svet.

To je okvir novega Kranjčevega romana, ki bo vsled svoje žive in pereče aktualnosti zanimal vsakogar. Knjiga izide meseca aprila leta 1936. ter stane, vezana v platno Din 85,—, v polusnje Din 110,—, za naše naročnike pa Din 60,—, oziroma Din 80,—.

II.

NIKOLAJ GOGOLJ: MRTVE DUŠE

Istočasno z »*Revizorjem*« je zasnoval Gogolj eno največjih stvaritev ruske in sploh svetovne literature, nesmrtni poem »*Mrtve duše*«. Napisal je umotvor, ki ga pravilno lahko označimo samo kot nekaj — npravstveni epos, v

katerem nastopajo vse plasti družbe. Pretresljiva in naravnost porazna slika takratne ruske družbe dobi v Gogoljevem neizčrpnem humorju še učinkovitejši izraz. Delo se oslanja na neko anekdoto, ki so jo takrat, torej še za časa tlačanstva, kolportirali po ruskih mestih.

Nekemu goljufivemu špekulantu je bilo znano, da se vrši štetje kmetov le vsakih deset let in, da se med tem časom umrli v zapiskih vodijo kot živi, zato kupuje te »Mrtve« duše za smešno ceno, da bi jih potem zastavil v kaki banki kot svoje lastnino ter na ta način prišel do denarja. Ta potujoči špekulant se sreča naravno z najraznovrstnejšimi ljudmi in tu se Gogolju odpre prilika, uveljaviti svoj neprekosljivi talent v slikanju vseh mogočih tipov. Čitatelju se odpro najskritejše podrobnosti ljudskega življenja. Strašna, vsled nedosežne komike še obupnejša slika nastaja pred nami. Avtor, ki je bil znan kot nenadkriljiv recitator je čital kot prvemu svoje delo pesniku Puškinu. Kako pa je bil iznenaden, ko je zapazil, da postaja Puškinov obraz vkljub komičnim scenam vedno resnejši in da je končno z globoko žalostjo pripomnil Gogolju: »Kako žalostno izgledaš — Rusija!«

Gogolj je v »Mrtvih dušah« brutalno odkril zastor, za katerim se je skrivala stara Rusija v vsej svoji naravnost strahotni resničnosti. In na to tako žalostno, obenem pa tako pestro pozorišče postavi Gogolj svojega glavnega junaka, pustolovca Čičikova, eno najčudovitejših figur in psihološko najzanimivejših postav vse literature.

Gogolj »Mrtvih duš« ni dokončal, kakor ni dokončal Dostojevskij svojih »Bratov Karamazovih«, vendar bo ostal ta veličastni fragment kljub temu med nesmrtnimi deli vedno živ in vsled svoje nepopisne resničnosti vedno aktualen, posebno danes, ko postajajo razmere že skoraj neverjetne in nemogoče. V novem prevodu Josipa Vidmarja dobimo Slovenci v »Mrtvih dušah« delo, ki ga kot kulturni narod ne smemo več pogrešati.

Knjiga izide meseca junija 1936 ter stane vezana v platno Din 100.—, v polsnje Din 120.—, za naše naročnike pa Din 65.—, oziroma Din 90.—.

III. in IV.

MARTIN ANDERSEN NEXØ: SIROTA STINA

Nexöja Slovenci poznamo še malo, vendar se skriva za njim največja literarna pojava nordijskih literatur poleg Knuta Hamsuna. Zato je potrebno, da podamo tu nekaj biografskih podatkov o tem zanimivem Dancu.

Martin Andersen, tako je namreč njegovo pravo ime, je bil rojen v najrevnejšem pristaniškem predmestju Kopenhagena. Devet let star se je z družino preselil v Nexöe na Bornholmu, odtod izvira njegovo pisateljsko ime. Že zgodaj je moral s trebihom za kruhom, da je na ta način pomagal domačim. Vsled tega je zanemarjal šolo in izobrazbo. K sreči je v tem času izvajal nanj izredno blagodejen vpliv njegov par let starejši šolski tovariš Jakob Hansen, pozneje znani socialni pisatelj, ki pa je zgodaj umrl. Prisiljen vsled razmer se je posvetil čevljarstvu, kateremu je ostal zvest celih šest let. Ves ta dolgi čas se je pridno izobraževal in je obiskoval večerne tečaje ljudske univerze. Od leta 1901. pa živi samo od literature.

Svetovno ime sta mu prinesla dva velika proletarska romana in sicer »Pelle osvojevalec« in »Sirota Stina«. Sirota Stina je izpoved enega najdragocenejših src. Stina je nezakonski otrok, ki se vse od svojega detinstva po nepopisno trnjevi poti svoje mladosti preriva skozi življenje. Vendar je ta bedna mladost ožarjena po čudoviti, svetli pojavi njene stare matere, ene najlepših figur, kar jih poznamo. Ko Stina komaj doraste, jo zapelje kmečki

sin na posestvu, kjer služi. Toda nič ne more zlomiti njene vdane vere v življenje pa tudi ne njene ljubezni in sočutja do vseh trpečih. Ona dela neprestano, gara od jutra do večera, pri vsem tem pa se razdaja vse življenje do zgodnje smrti. Nedosežni so opisi mračne nordijske prirode.

Temu monumentalnemu proletarskemu romanu nima svetovna literatura ničesar enakovrednega postaviti ob stran. Delavsko gibanje je tu našlo zagovornika, kateremu se ne more upreti nihče, pa naj bo socialno politično kakorkoli usmerjen, kajti Andersen govori brez ironije, brez ostrine, da celo brez očitkov, a učinkuje morda ravno vsled tega tem silneje.

Ta roman bo vsled svoje izredne topline, kakršno morda najdemo samo pri Dickensu, vsled svoje pretresljive resničnosti šel iz rok v roke in bo zmagal tudi pri nas. Z njim pa bo stopil v vrsto najpriljubljenejših pisateljev Martin Andersen Nexö, ki se bo s to knjigo res reprezentativno predstavil našim bralcem. Delo bo izšlo vsled ogromnega obsega (v originalu preko 800 strani) v dveh knjigah v prevodu Frana Albrechta in sicer prva knjiga meseca oktobra, druga meseca decembra 1936. Oba dela skupaj staneta, vezana v platno Din 150,—, v polusnje Din 185,— za naše naročnike pa Din 120,—, oziroma Din 155,—.

V.

KLAUS MANN: SIMPHONIE PATHÉTIQUE

BIOGRAFSKI ROMAN

Delo velikega ruskega komponista Petra Iljiča Čajkovskega je klasično in uživa svetovno slavo. Popolnoma nepoznana pa je tragična zgodba njegovega nemirnega življenja. V tej knjigi vidimo genialnega muzikalnega tvorca pri delu in zasledujemo njegovo umetniško življenje, njegovo turobno veličino, njegov krasni patos pa tudi njegovo uravnovešenost. Figura Čajkovskega — tihega samotnega, mnogo ljubečega in neprestano razočaranega popotnika skozi življenje vstaja pred nami.

Tukaj odstrižite!

193.....

Naročam obvezno naslednje Vaše knjige, vezane v platno — v polusnje, in sicer:

M. Kranjec: „ZALESJE SE PREBUJA“

N. Gogolj: MRTVE DUŠE

M. Andersen-Nexö: SIROTA STINA, I. in II. del

K. Mann: SIMPHONIE PATHÉTIQUE

Naročnino v znesku Din ..... bom plačal naenkrat — v mesečnih

obrokih po Din ....., počenši z .....

Točen naslov: .....

Nezaželjeno črtajte. Naročilo je nepreklicno. Plača in toži se v Ljubljani.

Podpis:

Opazka: Vljudno prosimo, da pošljete to naročilnico po možnosti v zaprti kuverti na naš naslov.

Okoli njega pa se nam razgrne ves muzikalni milje takratne dobe in tu srečujemo celo vrsto slavnih muzikalnih sodobnikov. Tu srečamo velikega Brahmsa, v njegovi družbi Norvežana Edvarda Griega, velika dirigenta Buellova in Nikića in znamenito rusko muzikalno družbo Musorskijska, Borodina in Rimski-Korsakova, skratka ves muzikalni svet iz zadnjega četrtertletja devetnajstega stoletja v Moskvi, Petrogradu, v Berlinu, v Lipskem in Hamburgu, v Pragi, Parizu, Londonu in New-Yorku, to je gotovo velezanimiva kulturno historična slika za vsakogar, ki ljubi glasbo in njene tvorce. Knjiga izide v prevodu Vladimirja Levstika meseca februarja 1937 ter stane, vezana v platno Din 95'—, v polusnje Din 125'—, za naše naročnike pa Din 70'—, oziroma Din 95'—.

Kdor naroči ves program, plača za vseh pet knjig, vezanih v platno Din 300'—, ali mesečno Din 25'—, vezanih v polusnje pa Din 396'—, ali mesečno Din 33'—. Za one, ki izrecno žele broširane knjige, znaša naročnina dinarjev 252'—.

Založba prosi vse svoje naročnike, da se natančno drže sklenjenih obvez in plačilnih pogojev, ker nam z zadrževanjem naročnine povzročajo velikanske težave in neprilike.

Ravno tako ni dopustno, da bi kdo odpovedal naročnino sredi leta in se založba na take odpovedi v nobenem primeru ne bo ozirala. Poslovno leto naše založbe se prične 1. aprila in se konča 31. marca prihodnjega leta.

Onim, ki so v zaostanku z naročnino, in tistim, ki so pozneje naročili naš lanski program, nudi založba to ugodnost, da lahko prejemaajo že tudi knjige novega programa, pod pogojem, da za toliko povišajo mesečni obrok, kolikor še znaša ostanek lanske naročnine. Na ta način bodo tudi pozneje pridobljeni naročniki prišli v redni turnus.

Vsako izpremembo naslova in nerednost v dostavljanju knjig naj nam naročniki takoj javijo. Istotako prosi založba cenjene naročnike, da sporočajo založbi svoje mnenje o knjigah, kakor tudi vse želje z ozirom na prihodnja leta.

Naročniki, ki žele prejemati knjige r e d n o ob izidu, naj prično s plačevanjem 1. aprila 1936, ko prejmejo tudi že prvo knjigo.

TISKOVINA

Znamka za
75 par

Založba Hram

Ljubljana

Cesta 29. oktobra št. 2